

Τ Μ Η Μ Α Δ

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Α'

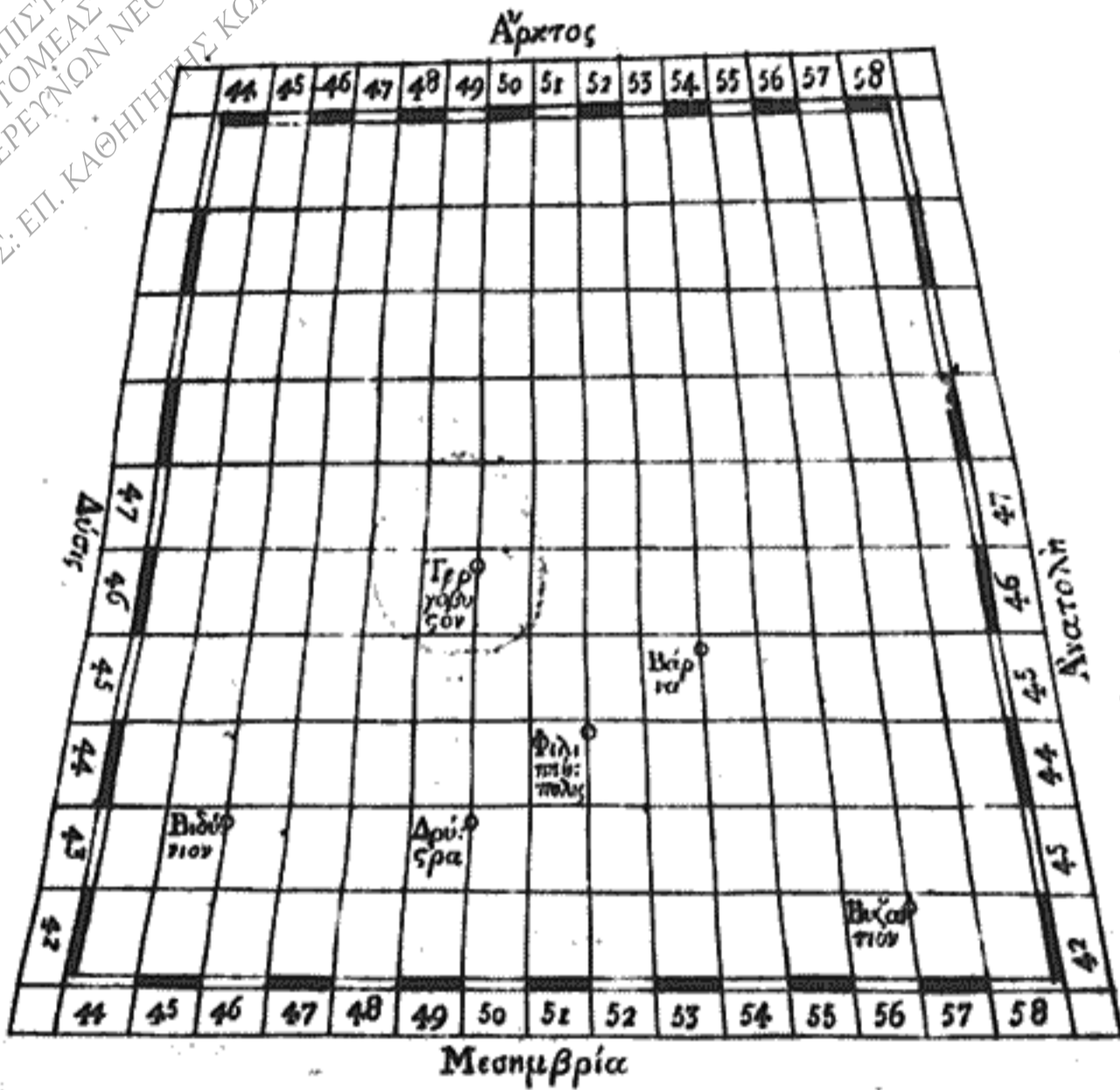
Περὶ τῶν Γεωγραφικῶν Πινάκων, οἵτινες καὶ Μάππαι, καὶ Χάρται κοινότερον λέγονται.

Στις ἀρχαῖαι οἱ Γεωγράφοι καὶ κάμνουν ἀρχῶν εἰς οὐδὲν Γεωγραφικὰς αὐτῶν Πί-
 νακας ἀπὸ τῆς Δυτικώτερης μέρη, δηλαδὴ τὴν Ἀγγλίαν, Γαλλίαν, καὶ τὰ
 προχωροῦσι καὶ μικρὸν εἰς τὴν Ἀνατολικώτερη. καὶ τὰ γεγραμμένοι καὶ Καθολικὸς Πίνα-
 κας, ἢ τῆς ὅλης Εὐρώπης, τῆς Ἀφρικῆς, τῆς Ἀμερικῆς, καὶ Μερικῆς, ἢ γυν
 τῶν Βασιλειῶν, χάριν λόγου τῆς Γερμανίας, τῆς Πολωνίας, καὶ προσέτι Μερι-
 κωτέρης, ἢ γυν τῆς Ἐπαρχίᾳ τῆς Βλαχίας, ὡς ἡμεῖς, τὴν ὁποῖαν καὶ τύποις
 ἔδειξάμεν ἐν Παρτίβι καὶ τὸ 1700. ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ, τῆς Μολδοβίας, τῆς
 Ἑρδελίας, τῆς Θράκης, καὶ ἀκολουθῶν τῆς λοιπῶν. ὅθεν χρησιμεῖ πολλὰ εἰς
 ὅσας μετέρχονται τῆς Γεωγραφικῆς, καὶ ἠξίωσι τὴν εἰσὶν τῶν μερῶν τῆς Γῆς
 ἐπαῖκα εἰς τὴν Σφαιρᾷ Ἀστρονομικῶς κειμένης, καὶ μάλιστα καὶ αἰαφορᾷ τῆς Οἰ-
 κήσεως αὐτῶν πρὸς ποῖον μέρος τῆς Κόσμου ἀείκει) καὶ τῆς Βασιλείᾳ, καὶ Ἐπαρχίᾳ,
 καὶ ἐπίσημος Πόλις, διότι αὐτὰ καλὰ καὶ οἱ Πίνακες παριστᾷ καλῆτερα τῆς καδί-
 κασα Μέρη, καὶ τῆς Ἐπαρχίας, πλὴν, τὴν εἰσὶν αὐτῶν φανερῶν σαφέστερον
 ἢ Σφαιρᾷ. Εἰς τῆς οὐδὲν Πίνακας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸ δεξιὸν μέρος εἶναι ἢ
 Ἀνατολή, τὸ ἀριστερὸν ἢ Δύσις, τὸ ἄνω ὁ Βόρρᾳς, καὶ τὸ κάτω ὁ Νότος. Εἰς τὸ
 παρὸν παραδειγμα ἢ Κωνσταντινούπολις εἶναι Ἀνατολικωτέρα, ἢ Φιλιππούπο-
 λις Δυτικωτέρα, καὶ Βορειωτέρα. ἢ Βάρνα Βορειωτέρα, καὶ πάλιν ἢ Δρύσρα
 ἢ καὶ Σιλίσρα λεγομένη Ἀνατολικωτέρα, τὸ Βιδύνιον Δυτικωτέρον, τὸ Τεργό-
 βισον Βορειωτέρον. ἢ Γραμμὴ ἢ κειμένη καὶ τὸ Βόρειον μέρος, καὶ ἢ αὐτῆς αὐτῆς
 κειμένη δηλαδὴ εἰς τὸ Νότιον εἶναι Γραμμαὶ τῆς Μήκους, αἱ ὁποῖαι ἀρχίζουσιν ἀπὸ
 44. Μοίρας, καὶ τελειώνουσιν ὡς τῆς 58. ἢ Νότιος, ἢ εἶναι εἰς αὐτὸν τὸν Ἰσημε-
 ρινὸν, ἢ Παράλληλος μετ' αὐτὸν, ὡς καὶ ἢ ἄλλη ἢ Βόρειος, καθὼς εἰς τὸ παρὸν εἶναι
 Παράλληλος μετ' αὐτὸν Ἰσημερινὸν. αἱ ἄλλαι δύο Γραμμαὶ, αἱ κείμεναι εἰς τὸ ἀρι-
 στερὸν μέρος, καὶ τὸ δεξιὸν εἶναι Γραμμαὶ τῆς Πλάτους, αἱ ὁποῖαι περικλείουσι τὸ
 μέρος ἐκεῖνο τῆς Γῆς τὸ περιεχόμενον αἰαμῆξυ εἰς δύο Μισσημβρινὰς Κύκλους, οἱ
 ὁποῖοι ἐπειδὴ καὶ ἀρχίζουσιν ἀπὸ 41. καὶ τελειώνουσιν εἰς 47. φανερῶν, ὅτι ὁ
 Νότιος Παράλληλος, εἰς τὸν ὁποῖον εἶναι ἀριθμοὶ 44. 45. καὶ τῆς ἐξῆς, ἀπέχει
 ἀπὸ τὸν Ἰσημερινὸν Μοίρας 41. ὁ δὲ Βόρειος, εἰς τὸν ὁποῖον εἶναι πάλιν οἱ ἴδιοι
 ἀριθμοὶ ἀπέχει Μοίρας 47. δηλαδὴ ἔχει Πλάτος 41. καὶ 47. ὁμοίως ἢ ἔξερ-
 χομένη Γραμμὴ εἰς τὸ ἴδιον αὐτὸ Σχῆμα ἀπὸ Βορρᾳ πρὸς τὸν Νότον διὰ τῆς
 Κωνσταντινουπόλεως δηλοῖ τὸ Μῆκος τῆς αὐτῆς ὅτι εἶναι Μοιρῶν 56. ἢ δὲ ἀριστερᾷ
 ἢ καὶ

ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ

ή κ' Κάθετον ζεύγης από τὴν Δύση εἰς τὴν Ἀνατολήν, ὅτι τὸ Πλάτος τῆς αὐ-
 τῆς, ἦτοι τὸ ἴψωμα εἶναι Μοιρῶν 42. καὶ κ' τὸν τρόπον καθ' ἑξῆς γράφονται
 καὶ ἄλλα πάλιν εἰς αὐτὸν Πίνακα, ὅντας ἐγνωσμένα τῆ Μήκει, καὶ τῆ Πλά-
 τη αὐτῶν.

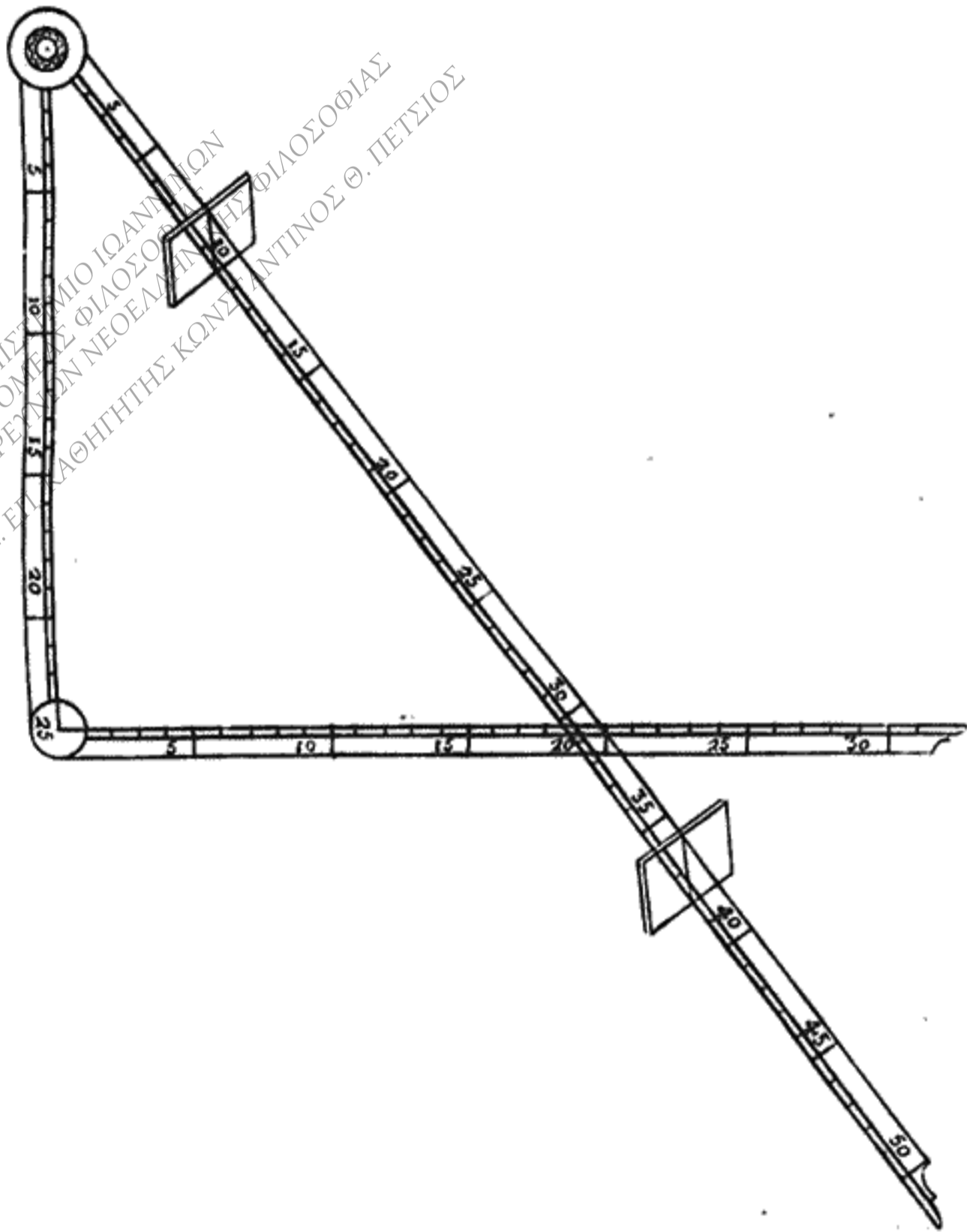
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
 ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
 ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
 ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Β'.

Πῶς δύναται τις εὐρεῖν Ἀπόστασιν Πόλεως τινος χρησιμύσαν εἰς Καταγραφῶν Τόπων, ἢ Πόλεως ἐπὶ Σανίδος, ἢ Χάρτης.

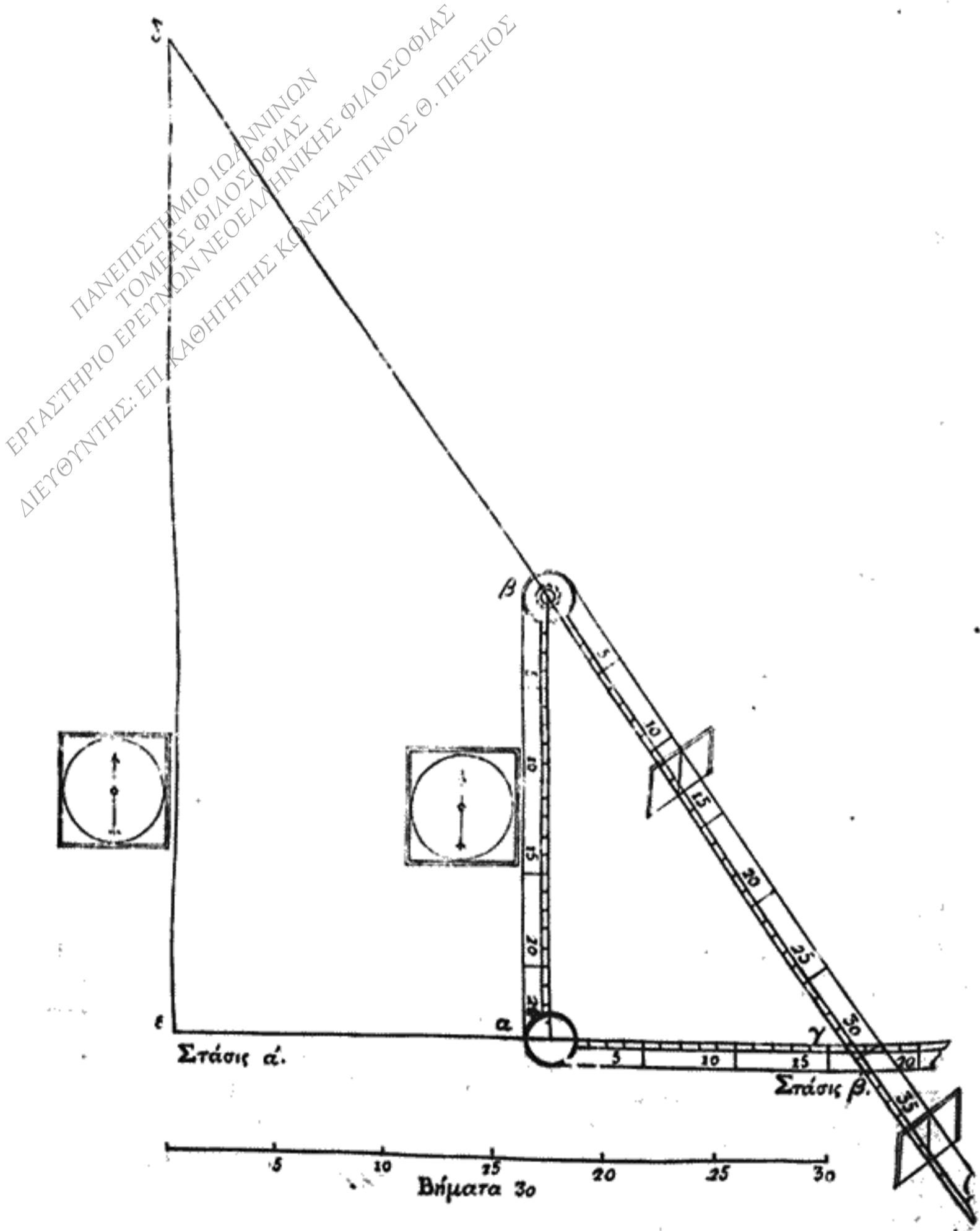
Συντιθέμενοι οἱ Γεωγράφοι τὰ μετέρχων διαφόρων τρόπων, καὶ Μεθόδους εἰς τὸ νὰ καταγράψωσιν ὅσους Τόπους, καὶ Χώρας περιέρχονται, ἢ θεωροῦσιν. ἐπειδὴ λοιπὸν καὶ ἡμεῖς ἐσχεδιάσαμεν (ὅσον τὸ κατ' ἡμᾶς) ἐν συντόμῳ, καὶ ἀληπῶς εἰς πρωτοπείρας ἀκοῆς μερικᾶς τινος Ἐρμηνείας περὶ Γήινης Σφαίρας, πρὸς ὑφέλειαν τῆς μετερχομένων τὸ παρὸν Σύνγραμμα, ἐπόμηνον, καὶ ἀλογοφανῆς ἐκείναμεν νὰ σχεδιάσωμεν καὶ μερικὰς Μεθόδους, μὲν ὡς ὅποιας ἠθελε δυνηθῆ τινὰς νὰ περιγράψῃ οἰαυδήτινα Ἐπιφανείαν, ἢ Χωρογραφίαν ἀπαύτως εἰς τὴν Γῆν ὅπῃ περιγεῖται, καὶ βλέπει, ἢ ὅποια Μέθοδος μετὰ διάφορα ὄργανα, καὶ Μεθόδους συντιθεῖ νὰ γίνῃ ἀπὸ οὗτο Ἐπισημόνας Γεωγράφους. ἡμεῖς ὅμως διὰ τὸ σύντομον τῆ Ποιήματος ἠεκέσθημεν εἰς μίαν καὶ μόνην συντομωτίραν, καὶ ἀπλυσίραν Ἐπισημονικῶν Δείξιν, καταλιπόντες ὡς πολλὰς (ἐπειδὴ τὸ δὲ ὀλίγων γινόμενον μάτρω διὰ πολλῶν, λίγους οἱ Σοφοὶ), σημειωτέον ὅμως, ὅτι ὅσοι ἐπιθυμοῦσι νὰ καταγράψωσι Χώρας, ἢ Τόπους, Ἐπίπεδα, ἢ Ὀρη, καὶ Λόφους, πλάτη Ποταμῶν, καὶ τῆς ὁμοίων Μεθοδικῶς, πρέπει νὰ ἠξάρωσι τελάχιστον ὡς δειξίς, ὅπῃ παραδίδει ὁ Εὐκλείδης εἰς τὰ πρῶτα ἔξ Βιβλία τῆς Στοιχείων, καὶ μάλιστα τὰ τῆς Ἀναλογιῶν, προσίτι καὶ ὡς Ἀριθμητικᾶς ἀπλᾶς Μεθόδους, διότι ὁ ἀμοιρῶν τῆς τοιούτων δὲν εἶλε δυνηθῆ νὰ περὶ ράψῃ κανίνα Τόπον ἀκερῶς· πρὸς οὗτο ὅποιος μὴ ἀποβλέποντες, λέγομεν εἰς οὗτο εἰδότας, καὶ ὅποσδήποτε Τεργονομετείας ἀψαμένους, ὅτι πρῶτον πρέπει νὰ ἔχωσιν Ἀστρονομικὰ ὄργανα ἀκερῶς, καὶ Μεθοδικῶς κατασκευασμένα, καὶ λεπτομερῶς διαρημένα κατὰ τὸ ὡς Πλάρας καὶ ὡς Διόπτρας, διότι αἰσῶς τὰ κοινὰ, καὶ σαφῆ ὄργανα ταῦτα δὲν εἶναι ἀκερῶς, καὶ τὸ δὲ αἰτῆς ἀρεθὲν Διάστημα, ἢ Σχήμα εἶλε ἀρεθῆ ἀληθῆς, καὶ ἀσφαλτον, προσίτι πρέπει νὰ ἠξάρωσι καὶ τῆτο, ὅτι εἶναι πολλοὶ, καὶ διάφοροι τρόποι τῆς Τεργονομετείας, καὶ ὄργανα ὁμοίως διάφορα, ὅσον Ὀρθαὶ Γωνίαι μὲ μίαν μόνην Διόπτραν. Τετράγωνον Ὀρθογώνιον, καὶ Ἰσόπλευρον μὲ δύο Διόπτρας. Τετραετημόριον μὲ Κάθετον διὰ Σπυρτίς, καὶ Μολύβδου, καὶ δύο Συσηματίων ἐπὶ μιᾶς τῆς Πλάρας. Ὀρθῶν Γωνίαν μόνην, καὶ κοινόντι Μέτρον, καὶ τὰ τοιαῦτα. ἡμεῖς ὅμως ἐπὶ τῆ παρόντος ὡς ἀπλυσίρα ὄργανα, καὶ πρωτοπείροις ἀκαταληπτότερα δύο τινὰ χράμεθα, πρῶτον μὲν ὄργανον ἔχον μίαν Ὀρθῶν Γωνίαν μὲ μίαν Διόπτραν ἐμπολισμένην εἰς τὸ ἄκρον ἐπὶ μιᾶς τῆς Πλάρας διαρημένην τοῖς ἴσοις, καὶ ὁμοίως Τμήμασι, μὲ τὰ ὅποια διήλθον αἱ δύο Πλάραι τῆς Ὀρθῆς Γωνίας, ἔχουσιν καὶ Συσήματα δύο πρὸς ὅρθας αἰτῆς ἐνισάμενα, ὅσον τὸ ἐν ὄψει κείμενον ὄργανον.

Δείξον δὲ Σχῆμα τετράγωνον, ὀρθογώνιον τε, καὶ ἰσόπλευρον ἔχον ἐπ' ἀμφο-
 τέρας ταῖς δύο Γωνίαις δύο Διόπτρας ἐμπολισμένας, τοῦ ὁποῖο τὸ Σχῆμα,
 καὶ ἡ διαίρεσις, καὶ ἡ χρῆσις ῥηθῆσεται μετὰ ταῦτα πλατύτερον. τῶρα ὁμῶς πε-
 ρὶ τῆς χρήσεως τῆ πρώτης λέγομεν.

Παράδειγμα τῆς πρώτης ὀρθογωνίας Ὀργάνου, μετὰ τὸ ὅποιον διέλκει ὁ Γεωγράφος Ἐπίπεδα Διαστήματα μετὰξὺ ἑαυτῶν, καὶ τῶν ὁριζώντων Τόπων.

Ἐἴτω Τόπος μὲν τὸ δ, ζητούμενον δὲ Διάστημα τὸ εδ, καὶ Ὀργανον τὸ αβγ, ὀρθῶν ἔχον τὴν πρὸς τὸ α, Γωνίαν. καὶ πρώτη μὲν Στάσις τὸ ε, δεύτερα δὲ τὸ γ, Βήματα δὲ μετὰξὺ τῆς πρώτης, καὶ τῆς δευτέρας Στάσεως, φέρει πέντε 30. καὶ Τετάρτη μὲν τὸ ἐν τῷ Ὀργάνῳ τὸ αβγ, αἰάλογον δὲ αὐτῷ, καὶ ὅμοιον τὸ σχηματισθὲν ἀπὸ τῆς δ, Πόλεως, καὶ τῆς πρώτης, καὶ δευτέρας Στάσεως τὸ δεγ, ὁμοίων τοίνυν ὄντων τῶν Τετάρτων, καὶ Ἰσογωνίων, δείκνυται (ὡς ὁ Εὐκλείδης Βιβλίῳ ἕκτῳ, θεωρήματι δευτέρῳ) ἕτως. ἐπεὶ γὰρ Τετάρτη τῆς δεγ, παρὰ μίαν τῶν Πλευρῶν τὴν δε, Παράλληλος ἦκεται ἢ αβ. ἔστι δὲ ἡ αβ, πρὸς τὴν αβ, ἕτως ἢ γε, πρὸς τὴν εδ, ἦσαν οἱ 30. Πόδες πρὸς τὸ μετὰξὺ διάστημα τῆς πρώτης Στάσεως, καὶ τῆς δ, Πόλεως. Καὶ Πάλιν ὡς ἢ αγ, πρὸς γβ, ἕτως ἢ εγ, πρὸς γδ.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

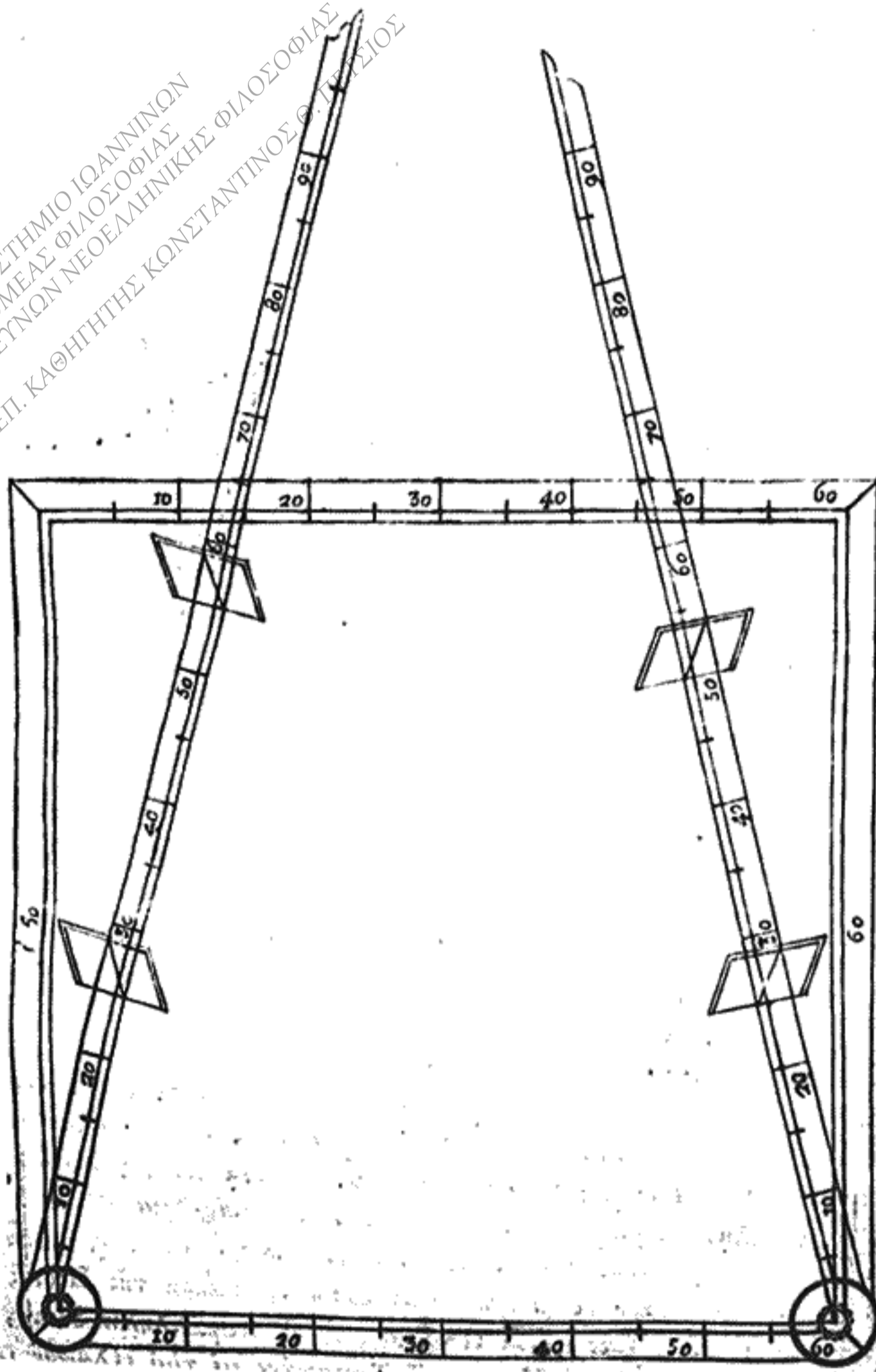
Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Γ'.

Πῶς καταγράφονται τὰ Κλίματα, ἢτοι τίνι τρόπῳ γίνεται
Χωρογραφία εἰς εὖ Πίνακας.

Εἰρηναίου λοιπὸν τῷ πρώτῳ, καὶ ἀπλυστέρῳ τρόπῳ τῆς ἀρίστως ἐκάστου
Ἐπιπέδου Διασημάτων, ἐπιόμενον εἶναι νὰ ἡξίωσεν ὁ Γεωγράφος μὲ ποῖον τρό-
πον, καὶ ὄργανον νὰ γράψῃ ὅσας Χώρας, ἢ Τόπους θεωρεῖ περὶ ἑαυτὸν, καὶ
ἕξ ἐκείνων ἄλλας, καὶ ἄλλας ὁπόσους βέλεται νὰ καταγράψῃ ἐπὶ Χάρτης, ἢ Σά-
νιδος. εἶπομεν αὐτῷ, ὅτι ὁ Γεωγράφος πρέπει νὰ ἔχη ὄργανα πολλὰ, καὶ
διέφορα πρὸς ἄριστον Διασημάτων, ἢ Ἐπιπέδου Καταγραφῆς, Τόπων, καὶ Πό-
λεων, καὶ ἐκλέξαμεν ἕξ ἀπαιτῶν δύο τὰ ἀκολούτερα, ἢ γὰρ ὀρθῶς Γωνίαν μὲν
μόνης μιᾶς Διόπτρας, εἰς ἄριστον μόνον ἀπλῆ Διασημάτων, καὶ ὄργανον τε-
τράγωνον ἴσας ἔχον ἐν ἀκτῆλαις ἑστῆς Πλευρᾶς οὐκ, καὶ τὰς Γωνίας, καὶ Διό-
πτρας δύο ἐμπολισμένας ταῖς δυοῖ Πλευραῖς. καὶ περὶ μὲν τῷ πρώτῳ, καὶ ἀπλυσ-
τέρῳ ὄργανῳ, ἢτοι τῷ μίῳ μόνον ἔχοντος ὀρθῶς Γωνίαν, καὶ Διόπτραν
μίαν, εἶπομεν ἀρκετῶς, καὶ διὰ παραδείγματος, περὶ τῆς κατασκευῆς, καὶ τῆς
χρήσεως. περὶ δὲ τοῦ ἑτέρου λέγομεν, ὅτι ὅστις βέλεται νὰ καταγράψῃ ὅσους
Τόπους, ἢ Πόλεις βλέπει, πρέπει νὰ ἔχη ἓνα Τετράγωνον ἰσόπλευρον, καὶ ἰσο-
γώνιον μεγέθους ἀρκετῆ, ἢτοι Πήχεως μιᾶς, ἢ δύο καὶ τὰς Πλευρᾶς διηρη-
μένας εἰς ὀκταηχοῦσιν Γμήμασιν ὅλας οὐκ ἀκρεβῶστε, καὶ λεπτομερῶς, ὡσαύ-
τως καὶ δύο Διόπτρας ἐμπολισμένας εἰς τὰς κάτω δύο Γωνίας διηρημένας καὶ αὐ-
τὰς τοῖς ἴσοις, καὶ ὁμοίοις Γμήμασι τῶν Πλευρῶν, καὶ εἰς αὐτὰς πάλιν τὰς Διό-
πτρας αἰὰ δύο Συστημάτια πρὸς ὀρθὰς ἐνιστάμενα ταῖς Διόπτραις μὲ ὅσας καὶ
ἀκρεβῶσαι ἐπ' Εὐθείας ἐκάστης Διόπτρας. καὶ τὸ μὲν ὄργανον πρέπει νὰ κατα-
σκευάζεται τοιαυτοτρόπως, ὡς εἴρηται, ὅσον ἐστὶ τὸ προκείμενον, ἀλλὰ νὰ εἶναι
διηρημένον, ὡς εἶπομεν, πολυάκρεβον, καὶ καὶ ἀκρεβῶσαι τεχνασμένον κατὰ τὰς
Πλευρᾶς, καὶ τὰς Γωνίας.

Μὲ τὸ τοιαῦτον λοιπὸν ὄργανον εἰ μόνον τὰ Ἐπίπεδα Χωρία μετρεῖνται, καὶ αἱ διαστά-
σεις αὐτῶν ἀπ' ἀκτῆλων, ἀλλὰ καὶ Ἐψῆ Βουνῶν, καὶ Πύργων, καὶ βάθῃ Φαραγγ-
γων, πλάτη Ποταμῶν, καὶ Πορτῶν Θαλασσῶν, καὶ ἄλλα εἶδη Διασημάτων
πάντοτε. ὡς τὸ τοιαῦτον ὄργανον αὐτὸ ὀνομάσῃ τινὰς Παντόμετρον, δὲν
ἤθελε σφάλῃ.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

Κ.Β. Γ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Δ'.

Περὶ τῆς χρήσεως τῆ Ὀργάνου .

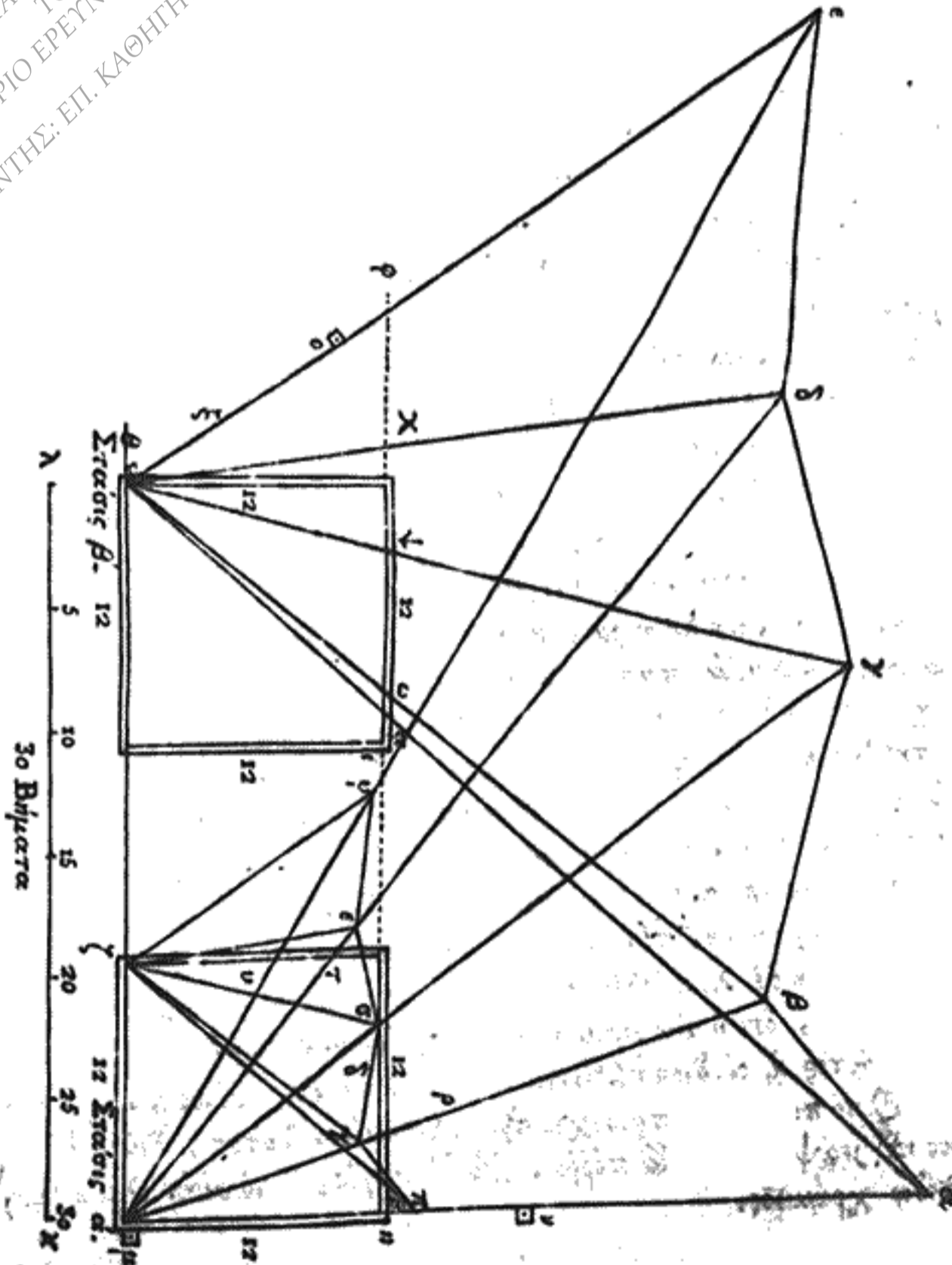
Τὸ μὲν ἔν Ὀργανον εἶναι τοιοῦτον, πῶς δὲ, καὶ τίνι τρόπῳ καταγράψον) δι' αὐτῆ οἱ Τόποι, ἢ αἱ Χῶραι, καὶ τὰ τοιαῦτα, λέγομεν, ὅτι ὁποῖος θέλει νὰ εἶρη διάστασιν Πόλεως ἀπὸ Πόλιν, ἢ ἀπ' αὐτῆ ἐκείνου τῆ Σφαιρῆτος, ἢ καταγράψῃ Πόλεων, ἢ Τόπων εἰς Σαυίδα, ἢ Χάρτιον, πρέπει νὰ ἔχη πολλὴν προσοχὴν, καὶ περιέργειαν καὶ εἰς τὰς θέσεις, καὶ κινήσεις τῆ Ὀργάνου, καὶ εἰς τὴν ὁμοιότητά, καὶ ἀναλογίαν τῆ Τριγώνων, καὶ τῆ λοιπῶν Σχημάτων ὅπως καὶ εὐχέλῳ ἤθελον συσχηματισθῆ. ὅταν δὲ μέλλῃ ὁ Γεωγράφος νὰ καταγράψῃ Τόπους, καὶ Πόλεις, καὶ Χῶρας, πρέπει νὰ ἀναβαίῃ εἰς τόπον ὑψηλὸν, ἐπίπεδον, καὶ ὁμαλὸν, ἢτοι ἀρμόδιον εἰς τὴν μετετόπησιν τῆ Ὀργάνου, καὶ ἐπιτηδεῖον εἰς τὸ νὰ δύναται νὰ βλέπῃ εὐθὺς Τόπους ἀκριβοῦς, καὶ ἀλάφασα, καὶ νὰ εἴη τὸ Ὀργανον ἕτως, ὥστε ἡ γλῶττα τῆ Πιξιδίς, ἢτοι ὁ διὰ τῆς μαγνήτιδος Γνώμων νὰ παρακλιθῆται μὲ τὴν δεξιὰν Πλευρὰν τῆ Ὀργάνου. Ἰσαμένως τοιγαρῶν ἕτω τῆ Ὀργάνου, τίθησιν ὁ Γεωγράφος τὴν πρὸς τὴν δεξιὰν τῆ Ὀργάνου Διόπτραν ἐπ' ἀθείας τῆς αὐτῆς Πλευρᾶς τῆ Ὀργάνου, καὶ θεωρεῖ πρὸς τὸν Τόπον, ἢ τὴν Πόλιν τὴν ἐπ' ἀθείας τῆ Πηγματοῦ τῆς Διόπτρας εἶναι, εἴτε κινεῖ τὴν Διόπτραν πρὸς τὴν ἀριστερὰν (κειμένην ἕτω τῆ Ὀργάνου) καὶ βλέπει πάλιν πρὸς τὸν Τόπον, πρὸς τὸν ὁποῖον ἀφύνηται ἡ Διόπτρα, καὶ πάλιν πρὸς ἄλλον, καὶ ἄλλον ἕως ἂν διέλθῃ ἅπασαν τὴν αὐτὴν Πλευρὰν τῆ Ὀργάνου, ἢ καὶ τὴν ἐπιπέδον αὐτῆς, καὶ τίθησιν ἐπὶ τέτοις ἅπασιν σημείοις ἐπὶ τῆς ῥηθείσης Πλευρᾶς, ἕπειτα κινεῖ τὸ Ὀργανον πρὸς τὴν ἀριστερὰν (καὶ παράλληλον θέσιν ὄντος τῆ Γνώμωνος) καὶ βλέπει πάλιν διὰ τῆς λοιπῆς Διόπτρας, ἢτοι τῆς πρὸς τὴν ἀριστερὰν Γωνίαν τῆ Ὀργάνου ἐμπολισμένης, τὴν πρῶτον διοπτρῶσαι Πόλιν, (καὶ τίθησιν ἔνθα πίπτει ἡ Διόπτρα σημεῖον ἐπὶ τὴν αὐτὴν αὐτὴν Πλευρὰν τῆ Ὀργάνου) καὶ πάλιν βλέπει πρὸς τὴν λοιπὴν Πόλιν, καὶ σημειοῖ τὸν τόπον ἐν τῇ Πλευρᾷ. καὶ ἕτω ποιεῖ εἰς πάντας εὐθὺς Τόπους, εὐθὺς ὁποῖους ἴδεν ἐν τῇ πρώτῃ θέσει. εἴτε μετρεῖ τὸ διάστημα τῆς μετὰ τὴν πρώτην θέσιν, καὶ τῆς δευτέρας μετὰ Πήχυν, ἢ μετὰ Βῆμα, ἢ μετὰ Ὀργειῶν, καὶ σημειοῖ τὸν ἀριθμὸν. ὅταν δὲ ἐπιείγεται νὰ καταγράψῃ εὐθὺς διοπτρῶσαι Τόπους ἐπὶ τῆς Σαυίδος, κατασκευάζει ὁμοία Τετράγωνα μικρὰ ἐκτινος ὕλης ὁμοειδέσθη καὶ τῆς Πλευρᾶς, καὶ ἰσοδιαίρει, καὶ παντελῶς ἀναλογόπλαρα, ἰσογώνια τε, καὶ ὁμοιοδίπτρα, καὶ τίθησιν τὸ Ὀργανον τὸ μικρὸν ἐκεῖνο κάτω εἰς τὸ ἄκρον τῆς Πλευρᾶς τῆς Σαυίδος πλησίον τῆς δεξιᾶς αὐτῆς Πλευρᾶς, καὶ καὶ παράλληλον θέσιν, ἢτοι νὰ ἔχη παράλληλον θέσιν ἢ Πλευρὰν τῆς Τετραγώνου μετὰ τὴν Πλευρὰν τῆς Σαυίδος, εἴτε (κειμένην ἕτω τῆς Τετραγώνου) νὰ ἴσῃ Γραμμὴν πρῶτον ἀπλῆς ἀπὸ τῆ Κέντρου, κατ' ὅσον εἶναι ἡ Διόπτρα ἐμπεπηγμένη πρὸς τὸν πρῶτον ὁραθῆναι Τόπον

Τόπον

Τόπον διὰ τῆ μεγάλης Ὀργάνης, ἥτοι ἐπ' εὐθείας τῆς δεξιᾶς Πλάρᾶς τῆ Ὀρ-
 γάνης, καθ' ἡν ἡ Διόπτρα ἐπίκει) τὰ εὐθείᾳ ἀπλῶς λεκτῆ Γραμμῶ ἐπὶ τῆ
 ὑποκειμένης Ἐπιπέδου τῆς Σανίδος, ἥτις ἐπειδὴ ἢ παραλληλίζε) μὲ τὴν γλῶσ-
 σαν τῆ Πιξιδίᾳ, λεγέσθω Μεσημβρινῆ ἐπὶ τῆς δε τῆς Καταγραφῆς. ἐπειθε
 τὰ εὐθείᾳ ἢ ἑτέραν Γραμμῶ ἀπὸ τῆ Κέντρος πρὸς τὸ δεύτερον Σημεῖον τὸ ἐπὶ
 τῆς αὐτῆ Πλάρᾶς τῆ μικρῆ ἐκείνῃ Τετραγώνῃ ἢ αἰαλόγον θείσιν μὲ τὸ Σημεῖον
 τὸ ἐν τῷ μεγάλῳ. ἢ πάλιν ἐπὶ τέτῃ λεκτῆ εὐθείᾳ Γραμμῶ ἐπὶ τῆς Σανί-
 δος μέχρι τέλους τῆς αὐτῆς, ἢ ἕτως ἐν τοῖς ἐφεξῆς Σημείοις ποιῶν, ἀποπληροῖ
 πάσας τὰς διοπτείας τὰς ἢ τὴν πρώτῃ Σέσσει ἀποτελεσμένης. εἴτε μετρεῖ ἐπὶ
 τῆς Σανίδος ἐπ' εὐθείας πρὸς τὸ ἀριστερὸν μέρος τῆς Σανίδος ἐρχόμενος (ἢ πα-
 ράλληλον θείσιν ὄντος τῆ Γνώμονος τῆ πλάρᾳ τῆ Τετραγώνῃ) ἰσάριθμον διά-
 σημα τῷ ἀπὸ τῆς πρώτης Σέσσεως μέχρι ἢ τῆς δευτέρας προσηριθμημένῳ. ἰσά-
 ριθμον λέγω, ἢ μὴ ἴσον, ἥτοι μετρεῖ διὰ τῆ Διαβήτου ἰσάριθμον Διάσημα
 ἐπὶ τῆς κάτω Πλάρᾶς τῆς Σανίδος, ἢ τίθει ἐπὶ τῷ τέλει τῆ ἀριθμῆ (ἥτοι
 ἐπ' εὐθείας τῆς Γραμμῆς τῆς αἰαλοῦ τῆς τῷ μετὰξὺ διασημάτι τῆς πρώτης, ἢ
 δευτέρας Σέσσεως) τὴν ἀριστερὰν Γωνίαν τῆ μικρῆ Τετραγώνῃ, ἐν ἣ δεῖ εἶναι ἢ
 Πήχυν τιὰ, ἥτοι Διόπτραν ἐνιδρυμένην. τῆ ἢ Ὀργάνῃ ἕτω κειμένη, τίθε-
 ται ἡ Διόπτρα ἐπὶ τῷ Σημείῳ τῷ αἰαλογῶντι τῷ πρώτῳ Σημείῳ ἐπὶ τῆ μεγά-
 λῃ Τετραγώνῃ γνομένην ἢ τὴν δευτέραν Σέσσει, εἴτε ἐκβάλλεται ἀπὸ τῆ Κέν-
 τρου πρὸς τὸ Σημεῖον εὐθείᾳ λεκτῆ, τέμνεται τὴν λοιπὴν τὴν ἀπὸ τῆ ἑτέρας μέρ-
 ρος τῆ Ὀργάνῃ ἐκβαλλομένην. καθ' ἣ δὲ μέρη τέμνονται ἀλλήλαις αἱ Γραμ-
 μαὶ, ἢ τὴν βαίεται ἡ πρώτην διασηθεῖσα Πόλις, ἢ ὁ Τόπος ἐπὶ τῆς Σανί-
 δος. εἴτε μετὰ ἴθεται ἡ Διόπτρα, ἢ τίθεται ἐπὶ τὸ δεύτερον Σημεῖον τὸ ἐν τῆ
 αὐτῆ Πλάρᾳ τῆ Τετραγώνῃ, ἢ ἐκβάλλεται ἢ ἐπὶ τέτῃ Γραμμῆ λεκτῆ δε-
 τέρα, τέμνεται τὴν διὰ τῆ ἑτέρας Τετραγώνῃ δευτέραν, ἢ τίθεται ἢ τὴν το-
 μὴν ἢ ἐπὶ τέτῳ Πόλις ἢ δευτέρα, ἢ ἐπὶ τῷ ἐξῆς ποιῶν ὁμοίως καταγράφει
 ἐπὶ τῆς Σανίδος, ἢ Χάρτας πάσας τὰς Πόλεις, ὅσας δηλαδὴ ἐθεάσατο ἢ τὴν
 πρώτῃ, ἢ δευτέραν διοπτείαν διὰ τῆ αἰαλόγου τέτῃ Τετραγώνῃ. τελειοθεῖ-
 σης λοιπὸν τῆς Καταγραφῆς τῆς διοπτρῶν Πόλεων, εἰ μὲν ἐστὶν ἡ Σανὶς ἐπι-
 μηκιστέρα, ἢ ἐστὶν ἐπὶ τὸς κενὸς τῆς Σανίδος, διοπτρῶνται ἢ αἱ ἑτεραι Πό-
 λεις, ὅσαι δηλονότι ἀείσκονται πρὸς τὴ δεξιὰ, ἢ ἀριστερὰ τῆς διοπτρῶντων ἢ
 τιθεμένης τῆ Ὀργάνῃ ἐπ' εὐθείας τῆς τελευταίας Πόλεως. ἢ γὰρ τίθεται ἡ δε-
 ξιά Πλάρᾳ τῆ Ὀργάνῃ ἐπὶ τὴν εὐθείαν, καθ' ἡν ἡ ἀράθη διὰ τῆς Διόπτρας ἢ
 τελευταία Πόλις, ἢ δὲ λοιπὴ Μέθοδος ἢ αὐτῆ τῆ πρώτῃ. Πρέπει τὰ ἢ ἡξάρη ὁ
 Γεωγράφος ἢ τέτο, ὅτι ἡ αὐτῆ εἰρημένη Μέθοδος ἐρμηνεύθη τὰ γίνε) ἢ Μήκος
 τῆς Σανίδος, ἢ ἕτως ἢ οἱ διοπτρῶντες Τόποι. ἢ δὲ ἢ πλάτος πάλιν ἢ αὐτῆ,
 ὅμως γίνε) ἢ τὸ πόρρον, ἢ προσεχῆς τῆς βλεπομένην Τόπων, διότι δύναι) ὁ
 Γεωγράφος τὰ γράψῃ πρῶτον τὴ πόρρον, εἴτε τὴ ἐγγύς, ἢ τὸ αἰάπαλον, τῆ εἰρη-
 μίῃ Μεθῶν χράμενος.

Παράδειγμα.

Ἐστωσαν Πόλεις αὐ α β γ δ ε , Ὅργανα δὲ ἴσα ἀλλήλοις , ἢ ὅμοια ζ η ,
θ ς , ἢ πρώτη μὲν Στάσις , τὸ κ . δευτέρα δὲ , τὸ λ , ἢ διάστημα αὐτὸ τὸ
κ λ , 30. Φέρειν , Βημάτων ὑπάρχον , Διόπτραι δὲ τῷ μὲν ζ η , ἢ μν . τῷ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΡΡΙΣ

δὲ D ϵ , ἢ X θ . καὶ Σημεῖα τῆς μὲν K τ τῶν αἰάλογον τῆς πρώτης Στάσεως ὄψεως
 ἔσονται πρὸς τὴν D ϵ , τῆς δὲ K τ τῶν αἰάλογον τῆς δευτέρας ἐν τῇ αὐτῇ Πλευρᾷ τῆς D ϵ ,
 Τετραγώνου ἔσονται F χ ψ ω , Κέντρα δὲ ἀφ' ὧν ἐμβάλλονται αἱ ἄλλαι Εὐθείαι
 πρὸς τὰς Πόλεις ἔσονται ζ θ . αἰάλογος ἄρα ἡ $\alpha\beta\gamma\delta\epsilon$, Γραμμὴ τῇ D ϵ εἴσεται τῶν
 ὑποκειμένων Πόλεων.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ε.

Περὶ τῶν πῶς δεῖ δρῆσκειν ἔσονται ἀπ' ἀλλήλων τῶν θεωρηθέντων Τόπων Διασῆματῶν.

Ο ἔσονται μὲν ἐν γινέσθῃ ἡ Σκιαγραφία διὰ τῶν προειρημένων Ὀργαίων, καὶ αἱ πρὸς
 ἀλλήλας τῶν Πόλεων εἴσεις, αἱ δ' ἀπ' ἀλλήλων πάλιν διαστάσεις δρῆσκον-
 ται τοιαυτοτρόπως. συσέονται ὅμοια μικρὰ Τεῖγωνα τοῖς μεγάλοις ἐπὶ
 τῶν πρώτων Ὀργαίων, ἥτοι τῶν ἐνισταμένων ἐπὶ τῆς πρώτης Στάσεως, φέρει εἶπειν,
 ὡς ἔσονται $\beta\mu\zeta$, $\gamma\mu\zeta$, $\delta\mu\zeta$, $\epsilon\mu\zeta$, $\upsilon\mu\zeta$, ἰσογώνια ὄντα, καὶ αἰάλογα ταῖς
 Πλευραῖς, ὅσον τὸ μὲν $\beta\mu\zeta$, τῶν $\alpha\theta\mu$, τὸ δὲ $\gamma\mu\zeta$, τῶν $\beta\theta\mu$, τὸ δὲ
 $\delta\mu\zeta$, τῶν $\gamma\theta\mu$, τὸ δὲ $\epsilon\mu\zeta$, τῶν $\delta\theta\mu$, τὸ δὲ $\upsilon\mu\zeta$, τῶν $\epsilon\theta\mu$, καὶ ἐπειδὴ
 Παράλληλός ἐστιν ἡ $\alpha\theta$, τῇ $\beta\zeta$, καὶ εἰς αὐτὰς ἐπέπεσον ἡ $\alpha\mu$, ἴση ἐστὶν ἡ $\theta\alpha\mu$,
 ἐντὸς Γωνία τῇ ἐκτῶς, καὶ ἐπὶ τῶν αὐτῶν μέρη τῇ $\zeta\beta\mu$. πάλιν ἐπεὶ Παράλληλός
 ἐστὶν ἡ $\beta\zeta$, τῇ $\alpha\theta$, καὶ εἰς αὐτὰς ἐπέπεσον ἡ $\theta\zeta\mu$, ἴση ἐστὶν ἡ ἐντὸς $\alpha\theta\mu$, Γω-
 νία τῇ ἐκτῶς, καὶ ἐπὶ τῶν αὐτῶν μέρη τῇ $\beta\zeta\mu$. κοινὴ δὲ τῶν δύο Τριγώνων ἡ πρὸς
 τὸ μ , Γωνία, ἰσογώνιον ἄρα ἐστὶ τὸ $\beta\zeta\mu$, Τεῖγνωνον τῶν $\alpha\theta\mu$, διὰ τῆτο καὶ
 ὅμοιον. τῶν δὲ ἰσογωνίων Τριγώνων αἰάλογοι εἰσὶν αἱ Πλευραὶ οἱ περὶ τὰς ἴσας
 Γωνίας, καὶ ὁμόλογοι αἱ ὑπὸ τὰς ἴσας Γωνίας ὑποτείνουσαι Πλευραὶ. ἐστὶν ἄρα ὡς
 ἡ $\zeta\mu$, πρὸς τῶν $\beta\mu$, ἕτως ἡ $\theta\mu$, πρὸς τῶν $\mu\alpha$. πάλιν ἐπεὶ Τετράγωνον τῶν
 $\alpha\mu\beta$, παρὰ μίαν τῶν Πλευρῶν τῶν $\beta\alpha$, Παράλληλος ἦκται ἡ $\beta\gamma$. ἐστὶν ἄρα
 ὡς ἡ $\mu\beta$, πρὸς τῶν $\beta\gamma$, ἕτως ἡ $\mu\alpha$, πρὸς τῶν $\alpha\beta$, καὶ ἕτως δρῆσκει ὁ Γεω-
 γράφος ἀμφότερα ἔσονται διασῆματῶν ἕτερον ἀπὸ τῆς πρώτης, ἢ τῆς δευτέρας Στάσεως
 πρὸς τὰς Πόλεις, καὶ τὸ ἀπὸ Πόλεως εἰς Πόλιν. Σημεῖωσαι, ὅτι ἐ μόνον διὰ τῶν
 ὁμοίων, καὶ αἰαλόγων Τετράγωνων δρῆσκοντῶν αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ ἔσονται ὁμοίων, καὶ αἰα-
 λόγων Τετραπλευρῶν, ἢ γὰρ Τραπεζίων, καὶ τῶν ὁμοίων. ἐπεὶ γὰρ ὁμοίων ἐστὶ τὸ
 $\beta\gamma\zeta\mu$, Τραπεζίον τῶν $\alpha\beta\theta\mu$, Τραπεζίον, ἴση ἐστὶν ἡ μὲν $\mu\beta\gamma$, Γωνία τῇ
 $\mu\alpha\beta$, ἢ δὲ $\beta\gamma\zeta$, τῇ $\alpha\beta\theta$, ἢ δὲ $\gamma\zeta\mu$, τῇ $\beta\theta\mu$. κοινὴ δὲ ἡ μ , Γω-
 νία. ὅμοιον ἄρα ἐστὶ τὸ $\beta\gamma\zeta\mu$, Τραπεζίον τῶν $\alpha\beta\theta\mu$, Τραπεζίον. ἴση
 ἄρα ὡς ἡ $\zeta\mu$, πρὸς τῶν $\gamma\beta$, ἕτως ἡ $\theta\mu$, πρὸς τῶν $\alpha\beta$. ἔσονται δεῖ ποιῆν
 καὶ τοῖς λοιποῖς ἅπασιν.

Εὐκλείδ.
 α. κη

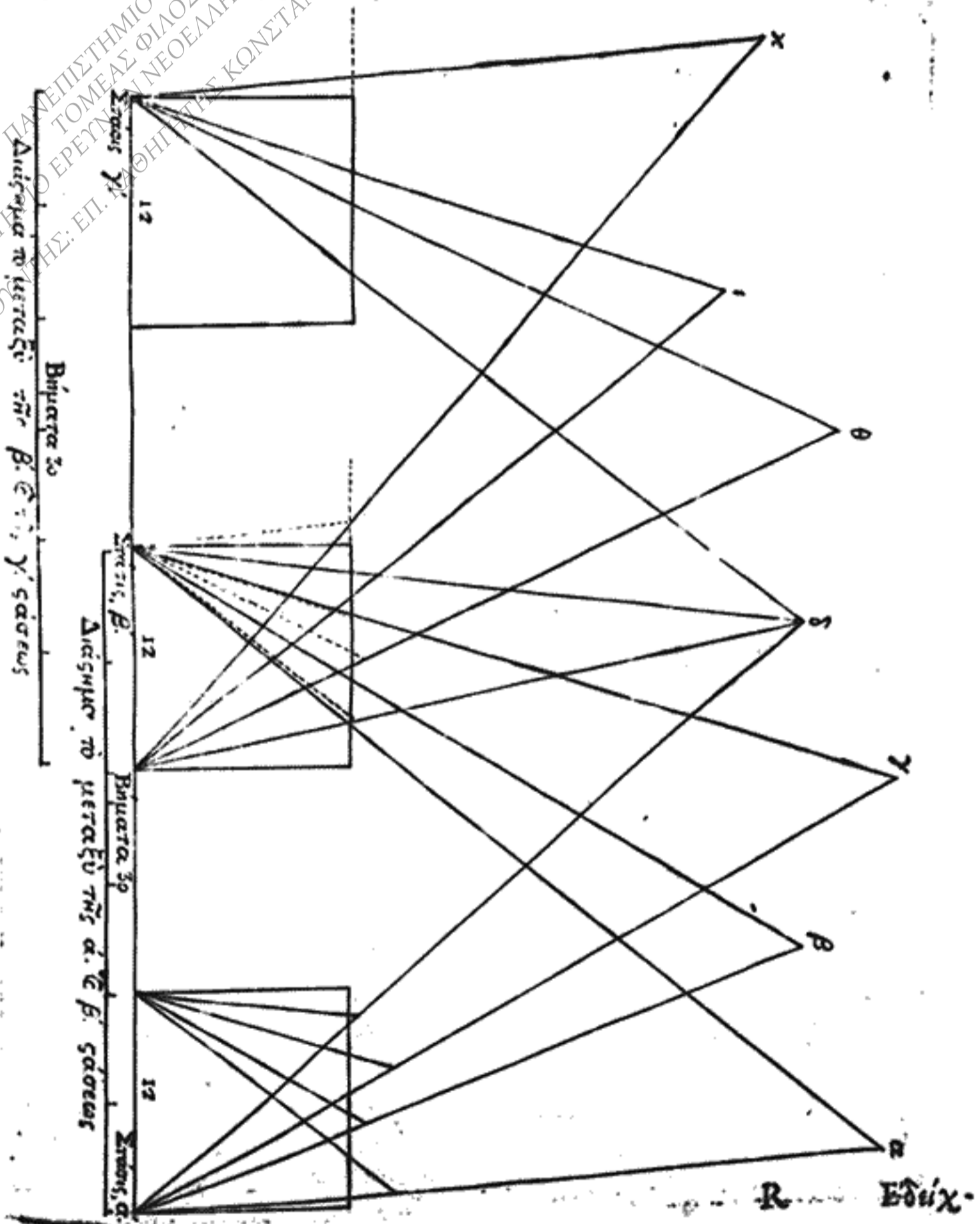
Εὐκλείδ.
 ε. δ

Εὐκλείδ.
 ε. β

Εὔτερον Παράδειγμα πλατύτερον συνημμένον μὲ δύο Σκιαγραφίας.

Εἴπομεν αἰωτέροι, ὅτι αἰσίως κ' εἶναι ἡ Σαῖς, ἢ ἡ Χάρτε ἐπιμηκιστέρα, πρί-
 πευ νὰ μετετίθει τὸ ὄργανον πρὸς ἓν τῶν Μερῶν τῆς πρώτης Σείσεως, κ'
 ὅτι ἡ τελευταία Πόλις ἐν τῇ πρώτῃ διοπτρίᾳ, γίνεται ἀρχὴ ἐν τῇ δευτέρᾳ. ὡς
 ἐνταῦθα ἡ τελευταία δ, Πόλις ἐν τῇ πρώτῃ διοπτρίᾳ τῶν αβγδ, Πόλεων,
 γέγονεν ἀρχὴ τῶν δευτέρων, ἐν τῇ δευτέρᾳ. τοιαυτῶν δὲ ποιῆν κ' εἰς ἕως ἐξῆς
 πάσας Σκιαγραφίας.

Εδείχθη ἰκανῶς ἐν τῷ *Ι.Κεφ. τῆ γ. Τμήμ. ἢ ὄρεσις τῆ Διασημάτων ἀπ' ἀλλήλων* τῆ θεωρηθέντων Πόλεων, ὅμως ἢ τοιαύτη Δείξις ἦτον καὶ Μῆκος τῶ υποκειμένων Ἐπιπέδων τῆ τε πόρρω, καὶ τῆ ἐγγύς καταγεγραφομένων Πόλεων. ἦγεν, Φέρειπεν, τῆ αβγδ, Πόλεων καὶ μετὰ τῆ αβ, βγ, γδ. καὶ πάλιν τῆ εζηθ, Πόλεων καὶ εζ, ζη, ηθ, Διασημάτω δεικνύνται μετὰ τῆ προσεχῶς αἰωτέρω Ἐπισημονικῆ Μέθοδον δι' ὁμοίων, καὶ αἰαλόγων Τριγώνων. ὅμως διὰ τῆς αὐτῆς Δείξεως καὶ μόνον καὶ μετὰ τῆ μακρὰν κειμένων ἀπ' ἀλλήλων Διασημάτω δεικνύνται, ἀλλὰ καὶ καὶ μετὰ τῆ τε πόρρω, καὶ τῆ ἐγγύς, ἦτοι τὸ μετὰ τῆ Διασημάτω, τῶν κε, βε, βζ, γζ, γη, δη, δθ. Πόλεων δεικνύνται διὰ τῆς αὐτῆς Ἐπισημονικῆς Μεθόδου. οἷον ἐπεὶ Τριγώνων τῶ αερ, παρὰ μίαν τῶν Πλευρῶν ἦκται ἢ εν. ἔστιν ἄρα ὡς ἢ ρι, πρὸς τῆ εν, ἔτῶς ἢ ρα, πρὸς τῆ κε. καὶ πάλιν ἐν τῷ βερ, Τριγώνων Παράλληλος ἔστα ἢ κν, τῆ βε, ἔστιν ὡς ἢ ρκ, πρὸς τῆ κν, ἔτῶς ἢ ρβ, πρὸς τῆ βε. καὶ ὡς ἢ ρκ, πρὸς τῆ κξ, ἔτῶς ἢ ρβ, πρὸς τῆ βζ, καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν Τριγώνων ἢ αὐτῆ Δείξις ἐστὶ.

Εἰκλείδ.
βιβ. 5.
Θιωρ. β.

Πόρισμα .

Εκ δὴ τῆς φανερῆς, ὅτι καὶ μόνον καὶ αἰ' ἀλλήλων τῶν θεωρηθέντων Τόπων Διασημάτω δεικνύνται διὰ τῆς τοιαύτης Μεθόδου, ἀλλὰ καὶ Πλάτος, καὶ Μῆκος Ἐπιπέδων Ἐπιφανείας τινός, ἦγεν καὶ ικνξ, κλοξ, καὶ λμοπ, Τραπίζια διαμεθεῖται ἕκαστον εἰς δύο Τρίγωνα, καὶ πάλιν ἕκαστον τῶν Τριγώνων ἐκείνων εἰς δύο ὀρθογώνια Τρίγωνα, εἴτω αἱ ὅσες ὀρθαὶ Γωνίαι περιέχεται Πλευρὰ τῆ Διαβήτη διαμερισθεῖσαι τοῖς ἴσοις διασημάσι, ἐν οἷς αἱ Πλευρὰ τῶ Ὀργάνων διήρηνται, ἐπεὶ τῆ εἰς ἀποπλασιασῆ ἕκαστη Πλευρὰ (ἐκ τῶν περιεχουσῶν τῆ ὀρθῆ τῶν Τριγώνων Γωνίαν) τῆ ἐτέραν οὖν ἐπισωρθεῖται ἅπαντες ἀειθμοί, εἰὰ πάλιν διχοτομήσῃ τις (ἐπεὶ ὁ ἐπισυναχθεὶς ἐκ τῶν ὀρθογωνίων Τριγώνων ἀειθμὸς ὀρθογωνίῳ Παρ. ἄλληλογράμμων σωρείαν ποιεῖ) τὸ αἰαλόγον ἔμβαστον ἀρῆσει τὸ περιεχόμενον ἐκ τῶν θεωρηθέντων Πόλεων. οἷον ὡς ἔχει καὶ ικνξ, κλοξ, λμοπ, Τραπίζια, ἔτῶ καὶ αβεζ, βγζη, γδηθ. ἦτοι ὅσον ἀειθμὸν ἐκ τῶν ἀειθμῶν τῆ Τετραπλευρῆ περιέχει καὶ μικρὰ τῆ Τραπίζια, τοσοῦτον ἀειθμὸν ἐκ τῶν κοινῶν Βημάτων, ἢ Πήχειων, ἢ Ὀργειῶν περιέχει καὶ μεγάλη Τραπίζια τὸ ὅλον ἔμβαστον τῶν περιεχουσῶν θεωρηθέντων Πόλεων.